

УДК 378.4; 378.22
DOI <https://doi.org/10.32782/2523-4269-2026-94-121-125>

Стогова Ольга Володимирівна

кандидат політичних наук, доцент,
доцент кафедри фундаментальної юриспруденції
та конституційного права

(Сумський державний університет, м. Суми)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7010-556X>

ЮРИДИЧНА ОСВІТА В УНІВЕРСИТЕТАХ АНГЛІЇ ТА УЕЛЬСУ: ВИКЛИКИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ СОЛІСИТОРА (SQE)

У статті досліджуються особливості підготовки юристів в Англії та Уельсі, виділено основні етапи підготовки соліситорів та баристерів: академічний, перший професійний та другий професійний. Авторкою розглянуто запровадження у 2021 році Кваліфікаційного екзамену соліситора (SQE) та проаналізовано його вплив на юридичну освіту в університетах Англії та Уельсу. Відмічено, що запровадження SQE створило нові виклики до юридичних шкіл, але водночас дало шанс переосмислити підходи до підготовки правників. Юридичним школам довелося вирішити: чи залишатися частиною професійної підготовки юристів з орієнтацією на зовнішній контроль якості (SQE) чи стати академічними центрами, які дають освіту, а не професію. За результатами дослідження виділено три моделі адаптації університетів Англії та Уельсу до SQE. Зроблено висновок про поступовий перехід до професійно-орієнтованої юридичної освіти.

Ключові слова: юристи, підготовка юристів, соліситор, баристер, кваліфікаційний екзамен соліситора.

Постановка проблеми. Актуальною проблемою для України залишається формування ефективної системи підготовки юристів. За роки незалежності наша країна вже пройшла певний шлях модернізації юридичної освіти, але все ще триває суспільна та професійна дискусія щодо доступу до юридичних професій, навіть запровадження 2023 року ЄДКІ (Єдиного державного кваліфікаційного екзамену) для випускників магістратури не знизило її гостроти.

Тому звернемося до досвіду найстарішої системи підготовки юристів, а саме Англії та Уельсу щодо запровадження у 2021 році Кваліфікаційного екзамену соліситера (SQE) та проаналізуємо його вплив на юридичну університетську освіту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Становлення юридичних професій у Великій Британії дослідив М. Баррідж, в Англії та Уельсі – А. Річард [2]. Розвиток юридичної університетської освіти у Британії проаналізував Б. Левак [3]. Юридична освіта в Великій Британії вивчається і сучасними українськими дослідниками: В. Кахнич [4], О. Суцяга [5; 6], О. Марченко [7], В. Антошкіна, О. Топчій [8], Н. Арабаджи [9], які проаналізували структуру юридичної освіти та вимоги щодо доступу до юридичних професій. М. Девіс описав підготовку баристерів та соліситорів в Англії та Уельсі, виділив можливі шляхи отримання доступу до цих професій [10]. Зазначені дослідники зосереджувалися на структурі юридичної освіти, її змісті та проблемі доступу до юридичних професій. Перші спроби аналізу запровадження Кваліфікаційного екзамену соліситора (SQE) та його впливу на університетську юридичну освіту в Англії та Уельсі були зроблені дослідниками В. Ропер, Р. Данн, Д. Сіксміт [11], але ця проблема поки залишається поза увагою українських вчених.

Мета дослідження полягає у визначенні впливу запровадження Кваліфікаційного іспиту соліситорів / Solicitor's Qualifying Examination (SQE) на юридичну університетську освіту в Англії та Уельсі.

Виклад основного матеріалу. У 1950 році науковець Говер зауважив, що тема юридичної підготовки викликала в Англії надзвичайно мало інтересу. Це контрастувало з ситуацією в інших державах, зокрема в США, де освіта юристів була регулярною темою академічних дискусій [10, с. 100]. У наступні десятиліття юридична освіта стала постійним предметом обговорення і серед академічних спільнот Англії та Уельсу, і за цей час Кваліфікаційний юридичний ступінь (QLD) закріпився як основа діяльності університетських юридичних шкіл.

Для розуміння мети юридичної освіти, зупинимось на видах юридичних професій та доступу до них. Англія та Уельс – це юрисдикція загального права з розділеною юридичною професією: загальний термін «юрист» тут охоплює соліситорів, баристерів та юрисконсультів. Професія соліситора є кількісно найбільшою і вони є першим місцем контакту для клієнтів, тоді як баристери спеціалізуються на судовому захисті та наданні експертних юридичних висновків [10, с. 105].

М. Девіс зазначає, що отримання кваліфікації як соліситора так барристера можна розділити на три основні етапи: академічний (навчання в правничій школі), перший професійний та другий професійний. Академічний етап однаковий для обох професій, а професійні етапи відрізняються, щоб забезпечити отримання кандидатом відповідного досвіду роботи. Кваліфікація юрисконсульта формується іншим шляхом, без необхідності мати університетський ступінь з права [10, с. 110].

Кандидати у соліситори на академічному етапі найчастіше отримують ступінь бакалавра права. Такий

ступінь широко доступний в університетах Великої Британії і зазвичай навчання триває три роки. Крім того, студенти можуть отримати ступінь бакалавра з будь-якої іншої спеціальності, крім права, а потім пройти річний курс перепідготовки, отримати диплом магістра права (GDL), який до 2021 року давав право скласти загальний професійний іспит (GPE). Після закінчення теоретичного навчання ті, хто бажав отримати кваліфікацію соліситора, проходили курс юридичної практики (LPC), який зазвичай тривав один рік на повній (денній) формі навчання, але його також можна пройти на неповній (заочній) формі протягом двох років, що дозволяло майбутнім соліситорам поєднувати його з роботою [7, с. 34].

Другий професійний етап, відомий як контракт на навчання, це дворічний період навчання в юридичній фірмі, що забезпечує розвиток професійних навичок через практичну діяльність. Зазвичай він поділяється на чотири шестимісячні блоки в різних відділах (відомих як «місця»), хоча в менших фірмах це може бути не так структуровано. Багато юридичних фірм набирають своїх стажерів-юристів за два роки наперед, тому студенти-юристи мають подавати заявки до цих фірм до закінчення другого курсу університету (а студенти, які не є юристами, роблять це саме до закінчення останнього курсу). Після завершення навчання в університеті, проходження курсу юридичної практики та 2-річного контракту на навчання в юридичній фірмі можна подати заявку на включення до списку соліситорів в Англії та Уельсі, що дає особі право займатися юридичною практикою. Як і кандидати у соліситори, ті, хто бажають отримати кваліфікацію баристера, повинні також пройти курс бакалавра права або курс перепідготовки в університеті. Після завершення цього курсу студенти мають пройти додатковий однорічний денний (або дворічний заочний) курс – професійний курс підготовки адвокатів (BPTC) [8, с. 24].

Претендентам в баристери надається п'ять років з дати приєднання до адвокатури (церемонія в їхньому суді, яка знаменує завершення BPTC), щоб пройти стажування. Це річний період практичного навчання в Палатах або в уповноваженій організації з підготовки стажерів при штабній адвокатурі, яка може варіюватися від фірми соліситорів до Королівської прокуратури або Урядової юридичної служби. Стажування поділяється на дві частини: шість місяців без практики (також відомі як перші шість місяців) та шість місяців практики (відомі як другі шість місяців). Стажери повинні пройти навчання з адвокатури, етики та управління практикою під час стажування, щоб отримати повний кваліфікаційний сертифікат [5, с. 102].

Щоб стати «юриконсультантом», необхідно відпрацювати загалом п'ять років, принаймні два із яких мають бути відпрацьовані після університету та бути послідовними. Працевлаштування за професією включає виконання роботи юридичного характеру під керівництвом соліситора, старшого юриконсульта, баристера або ліцензованого юриста з питань нерухомості. Працевлаштування може бути в юридичній практиці, у юридичному відділі приватної компанії або в місцевому/національному органі влади. Після успішного завершення роботи, яка виконується під керівництвом соліситора, юриконсульти можуть подати заявку до реєстру соліситорів в Англії та Уельсі, що дозволить їм займатися практикою [10, с. 114].

У квітні 2017 року Управління з регулювання діяльності соліситорів (SRA) оголосило про перехід до нової системи підготовки юристів: заміни ступенів

Кваліфікаційний диплом юриста (QLD) та Диплому магістра з права (Курс перепідготовки) (GDL/LPC), які присуджувалися університетами, на єдиний зовнішній іспит – Кваліфікаційний іспит соліситорів (SQE), новий двоетапний іспит для майбутніх соліситорів. Запровадження цього іспиту було наслідком тривалої дискусії у професійному середовищі правників щодо змісту юридичної освіти. Роботодавці відмічали відірваність теоретичної підготовки від потреб практики, зазначали, що правничі школи більше орієнтувалися на наукові пошуки. Мета запровадження SQE полягала у наближенні юридичної освіти до вимог юридичних професій [12].

Правничі школи, які десятиліттями орієнтувалися в своїх освітніх програмах на QLD, змушені були не просто переглянути їхній зміст, а змінити підходи до юридичної освіти. Виклики для університетів полягали у тому, що правничі школи вперше зіткнулися з перспективою втрати автономії, оскільки їм довелося готувати студентів за програмою, розробленою ззовні, та іспитів, що оцінюються сторонніми інституціями. Крім того, реформа створила значні економічні ризики. На початку XX ст. близько 17,000–18,000 студентів щорічно зараховувалися на освітні програми з права, що приносило університетам понад 300 мільйонів фунтів стерлінгів щороку. Юридичні школи, які б вирішили не впроваджувати підготовку до SQE, могли зіткнутися з труднощами для випускників на ринку праці, оскільки їхні дипломи втрачали статус «кваліфікаційних» (QLD). Для студентів виник ризик посилення нерівності: якщо університети відмовляються від підготовки до SQE в межах освітньої програми, студентам довелося б витратити додаткові кошти на післядипломні підготовчі курси [10, с. 106].

Юридичні школи опинилися перед вибором: змінити освітні програми і навчальні плани, щоб адаптуватися до вимог SQE, або зосередитися на теоретичній моделі юридичної освіти, яка не гарантує доступ до юридичних професій, що могло призвести до скорочення кількості студентів та, як наслідок, викладацького складу.

План SRA щодо запровадження SQE передбачав, що для допуску до іспиту обов'язковий ступінь бакалавра (навіть неюридичний), а іспит поділявся на два етапи. На етапі SQE 1 здійснюється оцінка функціональних юридичних знань. Іспит включає принципи професійної етики, публічне право, правові системи, договори, правопорушення, правове регулювання власності, комерційне та корпоративне право, заповіти, кримінальне право. Примітно, що з програми вилучено право ЄС, але додано професійну етику та комерційні аспекти. На етапі SQE 2 оцінюються практичні юридичні навички (інтерв'ювання клієнтів, адвокатура, аналіз справ, юридичні дослідження, написання документів) [12].

Юридичні школи не фінансуються як дослідницькі установи, тому залежать від кількості студентів. Хоча менше половини випускників юридичних шкіл стають юристами-практиками, але більшість абітурієнтів обирають спеціальність як гарантію доступу до юридичних професій. Якщо юридичні школи відмовилися б від підготовки студентів до SQE, вони могли б зіткнутися з різким падінням кількості студентів.

Запровадження SQE [13] актуалізувало давню дискусію між ідеєю університету як місця, де створюють нові знання та закладом, який забезпечує економіку професійними кадрами. У країнах загального права (Англія та Уельс) право створювалося судьями та юристами-практиками, а не представниками академічної спільноти, відповідно зміст юридичної освіти визначався професійними канонами. У той же час деякі вчені стверджують,

що академічна юридична освіта має не лише готувати кадри для професії, відтворюючи прийняті норми і положення, а бути здатною змінювати їх [14, с. 29].

Критики реформи застерігали, що запровадження SQE може негативно вплинути на доступність юридичних професій, адже студенти з малозабезпечених сімей частіше обирають програми з чіткими кар'єрними перспективами. Якщо високорейтингові університети відмовилися б від підготовки до SQE у своїх освітніх програмах, малозабезпечені студенти будуть змушені обирати менш престижні заклади, які орієнтовані на практичну підготовку, що посилить соціальний розрив між університетами.

Орієнтуючись на Кваліфікаційний диплом юриста (QLD), юридичні школи могли вільно розмішувати та визначати рівні професійно необхідних базових модулів на свій розсуд, якщо вони відповідали загальним вимогам Агентства з забезпечення якості вищої освіти (QAA). Так, наприклад, деліктне або кримінальне право могло бути модулями першого курсу бакалаврату в деяких закладах, чи предметами другого або навіть останнього курсу бакалаврату в інших. Юридичні школи, які запроваджували підготовку до SQE, мали формувати структурно-логічну схему освітньої програми, а паралельно готувати студентів до складання SQE. Відповідно, правничим школам слід враховувати, що SQE студенти будуть проходити після закінчення навчання в університеті. У більшості правничих шкіл базові юридичні дисципліни викладалися на першому та другому курсах, залишаючи заключний курс вільним для вибору спеціалізованих курсів. Орієнтація закладу на складання SQE потребує перегляду структурно-логічної схеми на користь предметів, включених до програми іспиту.

3 осені 2021 року Кваліфікаційний іспит соліситора (SQE) запроваджений як єдиний стандарт оцінювання для всіх, хто бажає отримати статус соліситора в Англії та Уельсі [13]. Він замінив стару систему (QLD / LPC) і зробив шлях до професії більш гнучким. Структура іспиту SQE розділена на два етапи з неможливістю перейти до другого, не склавши перший.

SQE1 оцінює функціональні юридичні знання (FLK), це перевірка того, як здобувач застосовує право в практичних ситуаціях. Іспит складається з двох тестів з множинним вибором варіантів відповіді (MCQ). У тесті по 180 питань і кожен тест триває близько 5 годин (з перервою). Іспит проводиться у формі комп'ютерного тестування в екзаменаційних центрах (Pearson VUE). SQE2 оцінює практичні юридичні навички, іспит складається із 16 практичних завдань (письмових та усних). Навички, що перевіряються: інтерв'ювання клієнта та написання юридичної записки, адвокація (виступ у суді), аналіз справ та юридичних документів, юридичне дослідження та письмо. Екзамен триває протягом декількох днів [12].

За змістом програма охоплює всі ключові галузі права, але з акцентом на їх практичне застосування. Для SQE1 (теоретична база) програма розділена на два блоки: FLK 1: Бізнес-право, суперечки (цивільний процес), конституційне та адміністративне право, правова система Англії та Уельсу, професійна етика. FLK 2: Право власності, нерухомість, заповіти та адміністрування спадщини, кримінальне право та процес, довірча власність. Для SQE2 здобувачі повинні продемонструвати навички в межах п'яти юридичних контекстів: кримінальна практика; вирішення спорів; практика нерухомості; бізнес-організації, правила та процедури; заповіти, спадщина та довірче управління. Іспит проводиться

англійською або валлійською мовами (на вибір здобувача). У претендентів є максимум 3 спроби для кожного етапу протягом 6 років.

Але успішне складання іспиту – це лише частина шляху, підсумовано, щоб стати соліситором, потрібно: мати ступінь бакалавра у будь-якій галузі, не обов'язково юридичній, скласти SQE1 та SQE2, мати 2 роки досвіду роботи, який можна отримати в юридичних фірмах, клініках чи органах державної/місцевої влади і пройти перевірку репутації.

Аналіз змін, що відбувалися у правничих школах з 2020 року дозволяє виділити 3 типи адаптації юридичної освіти до Кваліфікаційного іспиту соліситора:

1. Перший тип представлений спеціалізованими юридичними університетами, які є лідерами ринку, мають кампуси по всій країні та тісно співпрацюють із провідними юридичними фірмами. Насамперед, це *The University of Law* (ULaw), який пропонує як короткі курси інтенсивної підготовки, так і повну програму LLM Legal Practice (SQE1&2), яка дає право на отримання студентської позики та включає підготовку до обох етапів іспиту. Головний конкурент ULaw – *BPP University*. Їхні програми часто обирають великі юридичні фірми («City» firms) для своїх стажерів. Вони пропонують курси SQE1 та 2 в магістерських програмах.

2. Класичні високорейтингові університети також адаптували свої програми післядипломної освіти під формат SQE: *University of York* (LLM Professional Legal Practice) поєднує академічний магістерський ступінь з підготовкою до SQE1 та SQE2; *Middlesex University* (SQE1 Preparatory Course) пропонує гнучкі варіанти навчання (6 або 12 місяців), онлайн або на кампусі в Лондоні; *UWE Bristol* (PGDip Solicitors Training Course) фокусується на практичних навичках, має власні імітаційні зали судових засідань; *Sheffield Hallam* (LLM Legal Practice Development) викладає практико-орієнтований курс, розроблений під структуру іспиту; *Nottingham Law School* (SQE Prep Courses) має репутацію однієї з найсильніших прикладних юридичних шкіл при університеті (NTU).

3. Партнерські програми та онлайн-платформи. Деякі університети (наприклад, *Edge Hill University*) не розробляли власні курси з нуля, а працюють у партнерстві з професійними тренінговими центрами, наприклад, *BARBRI*, який є світовим лідером у підготовці до адвокатських іспитів. Багато університетів інтегрують матеріали *BARBRI* у свої програми. *The College of Legal Practice* – це повністю віртуальна юридична школа, яка пропонує гнучкі та відносно недорогі курси підготовки.

Аналіз впливу SQE на юридичну освіту, проведений за період 2020–25 рр. дослідниками В. Ропер, Р. Данн, Д. Сіксміт виділив наступні зміни: відбулося зближення університетської освіти з професійною підготовкою, з'явилися нові магістерські та трирічні бакалаврські програми, орієнтовані на SQE. При цьому університети не відмовилися від викладання традиційних фундаментальних курсів, а в різний спосіб додали до них практико-орієнтовані. Дослідники відмітили, що частина університетів на своїх сайтах перебільшує те, наскільки їхні освітні програми готують випускників до складання SQE [11, с. 388]. Наш погляд це свідчить про часткову адаптацію юридичної освіти до SQE та необхідність пошуку нових підходів поєднання кращих академічних практик викладання з професійної підготовкою.

Висновки. Solicitors Qualifying Examination (SQE) – це новий стандарт для тих, хто хоче стати соліситором в Англії та Уельсі з 2021 року. Запровадження SQE

створило умови для переосмислення юридичної освіти. Кваліфікаційний екзамєн соліситора змусив правничі школи визначитися: чи залишатися частиною професійної підготовки під зовнішнім контролем, чи стати академічними центрами. Можна виділити три типи адаптації правничої освіти до запровадження SQE: спеціалізовані юридичні університети включили програму іспиту до своїх навчальних програм, класичні університети запровадили практико-орієнтовані курси, розроблені під структуру іспиту; інші університети працюють

у партнерстві з професійними тренінговими центрами. Таким чином, можна констатувати поступовий перехід до професійно-орієнтованої юридичної освіти. Подальшого дослідження потребує реакція системи юридичної освіти в цілому та конкретних правничих шкіл на результати складання SQE випускниками. Для України актуальним є подальше вивчення впливу запровадження SQE на юридичну освіту Англії та Уельсу з метою вдосконалення Єдиного державного кваліфікаційного іспиту (ЄДКІ) та його відповідності стандартам спеціальності «Право».

Список використаних джерел

1. Abel, Richard L. *The Making of the English Legal Profession: 1800–1988*. 1998, 576 pp.
2. Michael Burrage. *Revolution and the Making of the Contemporary Legal Profession: England, France, and the United States*. Oxford : Oxford University Press, 2006. pp. 462–463.
3. Brian P. Levak. Law, in *The History of the University of Oxford*. Vol. 4 / Ed. Nicholas Tyacke. Oxford : Oxford University Press, 1997. pp. 565–568.
4. Кахнич В. Становлення юридичної освіти у Львівському університеті та університетах Великої Британії у середині XVII–XIX ст. *Часопис Київського університету права*. 2021. № 1. С. 41–45. <https://doi.org/10.36695/2219-5521.1.2021.06>
5. Сутяга О. Структура підготовки майбутніх юристів в університетах Великої Британії. *Comparative Professional Pedagogy*. 2023. 13(2), Р. 100–106. [https://doi.org/10.31891/2308-4081/2023-13\(2\)-12](https://doi.org/10.31891/2308-4081/2023-13(2)-12)
6. Сутяга О. Практична підготовка магістрів права в університетах Великої Британії. *Comparative Professional Pedagogy*. 2025. 15(2). Р. 179-188. [https://doi.org/10.31891/2308-4081/2025-15\(2\)-18](https://doi.org/10.31891/2308-4081/2025-15(2)-18)
7. Марченко О. Особливості науково-професійної підготовки магістрів права в університетах Великої Британії. *ScienceRise: Pedagogical Education*. 2026. № 1(66). С. 31–37. <https://doi.org/10.15587/2519-4984.2026.352750>
8. Антошкіна В. К., Топчій О. В. Правнича освіта й професія в Англії та Уельсі. *Ірпінський юридичний часопис*. 2024. 3 (16). С. 19–36. [https://doi.org/10.33244/2617-4154-3\(16\)-2024-19-36](https://doi.org/10.33244/2617-4154-3(16)-2024-19-36)
9. Арабаджи Н. Б. Юридична освіта та її моделі: загальний аналіз (на прикладі Франції та Великобританії). *Право і суспільство*. 2024. 5. С. 77–82. <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2024.5.12>
10. Mark Davies. Changes to the training of English and Welsh lawyers: implications for the future of university law schools. *The Law Teacher*. 2018. № 52. P. 100–125. <https://doi.org/10.1080/03069400.2017.1394145>
11. Roper V, Dunn R, Sixsmith D. The impact of the Solicitors Qualifying Examination (SQE) on undergraduate legal education in England and Wales: A content analysis. *Legal Studies*. 2025. № 45(3). P. 375-393. <https://doi.org/10.1017/lst.2025.14>
12. Solicitors Qualifying Examination (SQE) route. URL: <https://www.sra.org.uk/become-solicitor/sqe/>
13. Legal Services Board approves significant changes to how solicitors qualify. URL: <https://legalservicesboard.org.uk/news/legal-services-board-approves-significant-changes-to-how-solicitors-qualify>
14. J. Klabbbers, M. Sellers (eds.) *The Internationalization of Law and Legal Education, Ius Gentium: Comparative Perspectives on Law and Justice*. 2008. <https://doi.org/10.1007/978-1-4020-9494-1>

References

1. Abel, Richard L. (1998), *The Making of the English Legal Profession: 1800–1988*, 576 pp.
2. Burrage, Michael. (2006). *Revolution and the Making of the Contemporary Legal Profession: England, France, and the United States*. Oxford: Oxford University Press, P. 462–463.
3. Levak, Brian P. (1997). Law, in *The History of the University of Oxford*. Vol. 4 / Ed. Nicholas Tyacke. Oxford: Oxford University Press. P. 565–568.
4. Kahnych, V. (2021) Stanovlennia yurydychnoi osvity u Lvivskomu universyteti ta universytetakh Velykoi Brytanii u seredyni XVII–XIX st. [The formation of legal education at Lviv University and universities in Great Britain in the mid-17th–19th centuries]. *Chasopys Kyivskoho universytetu prava – Journal of the Kyiv University of Law*, № 1, 41–45 [in Ukrainian].
5. Sutyaga, O. (2023). Struktura pidhotovky maibutnix yurystiv v universytetakh Velykoi Brytanii. [The structure of training future lawyers at universities in the United Kingdom]. *Comparative Professional Pedagogy*, 13(2), 100–106. [https://doi.org/10.31891/2308-4081/2023-13\(2\)-12](https://doi.org/10.31891/2308-4081/2023-13(2)-12) [in Ukrainian].
6. Sutyaga, O. Praktychna pidhotovka mahistriv prava v universytetakh Velykoi Brytanii. [Practical training for Masters of Laws at universities in the UK]. *Comparative Professional Pedagogy*, 15(2), 179–188. [https://doi.org/10.31891/2308-4081/2025-15\(2\)-18](https://doi.org/10.31891/2308-4081/2025-15(2)-18) [in Ukrainian].
7. Marchenko, O. (2026). Osoblyvosti naukovo-profesiinoi pidhotovky mahistriv prava v universytetakh Velykoi Brytanii. [Peculiarities of scientific and professional training of masters of law at universities in Great Britain]. *ScienceRise: Pedagogical Education*, № 1(66), 31-37. <https://doi.org/10.15587/2519-4984.2026.352750> [in Ukrainian].
8. Antoshkina, V.K., Topchii, O.V. (2024). Pravnycha osvita y profesiia v Anhlii ta Uelsi [Legal education and profession in England and Wales] *Irpinskyi yurydychnyi chasopys – Irpin legal journal*, 3 (16), 19–36. [https://doi.org/10.33244/2617-4154-3\(16\)-2024-19-36](https://doi.org/10.33244/2617-4154-3(16)-2024-19-36) [in Ukrainian].
9. Arabadji, N. B. (2024). Yurydychna osvita ta yii modeli: zahalnyi analiz (na prykladi Frantsii ta Velykobrytanii) [Legal education and its models: a general analysis (using the examples of France and Great Britain)]. *Pravo i suspilstvo – Law and society*, 5, 77–82. <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2024.5.12> [in Ukrainian].
10. Mark Davies. Changes to the training of English and Welsh lawyers: implications for the future of university law schools. *The Law Teacher*. 2018. № 52. p. 100–125. <https://doi.org/10.1080/03069400.2017.1394145>
11. Roper V, Dunn R, Sixsmith D. (2025). The impact of the Solicitors Qualifying Examination (SQE) on undergraduate legal education in England and Wales: A content analysis. *Legal Studies*. № 45(3), 375–393. <https://doi.org/10.1017/lst.2025.14>

12. Solicitors Qualifying Examination (SQE) route. Retrieved from <https://www.sra.org.uk/become-solicitor/sqe/>

13. Legal Services Board approves significant changes to how solicitors qualify. Retrieved from <https://legalservicesboard.org.uk/news/legal-services-board-approves-significant-changes-to-how-solicitors-qualify>

14. J. Klabbers, M. Sellers (eds.) (2008). The Internationalization of Law and Legal Education, *Ius Gentium: Comparative Perspectives on Law and Justice*, 2. <https://doi.org/10.1007/978-1-4020-9494-1>

Stohova Olha,

Candidate of Political Sciences, Associate Professor,

Senior Lecturer at the Department of Fundamental Jurisprudence and Constitutional Law

(Sumy State University, Sumy)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7010-556X>

**LEGAL EDUCATION IN UNIVERSITIES OF ENGLAND AND WALES:
THE CHALLENGES OF INTRODUCING THE SOLICITORS QUALIFICATION
EXAMINATION (SQE)**

The article examines the features of legal training in England and Wales, highlighting the main stages of training for solicitors and barristers: academic, first professional and second professional. The author considers the introduction of the Solicitor Qualification Examination (SQE) in 2021 and analyzes its impact on legal education at universities in England and Wales. It is noted that the introduction of the SQE has created new challenges for law schools, but at the same time it has given a chance to rethink approaches to training lawyers. Law schools had to decide: whether to remain part of the professional training of lawyers with an orientation towards external quality control (SQE) or to become academic centers that provide education, not a profession. The results of the study highlight three models of adaptation of universities in England and Wales to the SQE. The conclusion is made about a gradual transition to professionally oriented legal education.

Key words: lawyers, training of lawyers, solicitor, barrister, solicitor qualification examination.

Дата першого надходження статті до видання: 17.02.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 23.03.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 19.05.2026